

መግቢያ

የኢትዮጵያ ስጋና ወተት ኢንዱስትሪ ልማት ኢንስቲትዩት በወተትና የወተት ተዋፅዖ ፓኪጂንግ ፕ/ኢ/ል/ ዘርፍ በሃገር አቀፍ ደረጃ የዘርፉን ኢንዱስትሪዎች በብቃትና በተወዳዳሪነት እንዲቀጥሉ ለማስቻል ልዩ ልዩ ድጋፎች እያደረገ የሚችል መንግስታዊ ተቋም ነው። በመሆኑም በኢንስቲትዩቱ የወተት ዘርፍ ስር ለ34 ወተት ማዘንባበሪያ ፤ ለ6 ፓኪጂንግ ኢንዱስትሪዎች እና ለሌሎችም የሚሰጡ ዋና ዋና ድጋፎች፡-

- በወተት ኢንዱስትሪ ልማት ላይ የሚፈጠሩ ተግዳሮቶችን ለመቀነስ የሚያስችል የምርምር ስራዎችን መከተል፤
- በወተት ኢንዱስትሪ ለተሰማሩ ማዘንባበሪያ ፋብሪካዎች፤ ግለሰቦችና ልዩ ልዩ ተቋማት የስልጠና ማዘጋጀት አገልግሎት መስጠት፤
- የወተት ጥራትና ደህንነትን ለማረጋገጥ የላብራቶሪ ፍተሻ አገልግሎት መስጠት፤
- የተለያዩ ወተትና የወተት ወጠቶች ምርት ማሻሻያዎች ላይ የምርመራና ከአምራች ኢንዱስትሪዎች ጋር የሚተሳሰር አገልግሎት መስጠት፤
- በወተት ኢንዱስትሪ ልማት ላይ ለተሰማሩ በአገልግሎትና መከላከያ የተደራጁ ኢንተርፕራይዞችን የማበቃት ስራ መከተል፤

ወተት

- ወተት ሰውነትን ይገነባል፤ እንዲሁም ያለው ክራል ከሚጠሉ የምግብ ዓይነቶች ይመደባል፤
- አጥቢ እንስሳት በጠቅ በኩል ልጆቻቸውን ለመመገብ የሚያስችላቸው ፈሳሽ ነው። በወሰን ጊዜ ቅባት፤ ገንቢ ንጥረ ነገሮች (ፕሮቲን) ፤ ሀይል ሰጪ ንጥረ ነገሮች፤ ማዳደርና ቫይታሚን የመስለት ናቸው።
- በተጨማሪ በወተት ወስጥ ኤንዛይም ያለ ሲሆን ይህም በወተት ኢንዱስትሪ ወስጥ ትልቅ ጠቀሜታ አለው።

ንፁህ ወተት ማለት ምንድን ነው?

ንፁህ ወተት ማለት ከጠቅ የወተት እንስሳ የሚገኝ ከጥፍቶቹ የሚታዩ ቆሻሻዎች መጠጫ ጣኔ ስታ ነፃ የሆነ፣ በወሰን ያለት ጀርባዎች

ቁጥር ለብልሽትና ለጠፍ አስጊ በሚደርገው ሁኔታ ላይ ያለና በማንኛውም ዓይነት ነገር ያልተበረዘ ፈሳሽ ምግብ ማለት ነው።

ወተትና የወተት ወጠቶች

- ወተት (Pasteurized milk)
- አይብ (Cheese)
- አርጎ (Set and Stir Yogurt)
- ቅቤ (Butter)
- ቅባት (Cream)
- አሬራ (Buttermilk)
- አጓት (Whey)

ዋና ዋና የጅዝ አይነቶች

- ከ 1 ሺ በላይ የሚሠሩ የጅዝ አይነቶች ሲኖሩ ለአብነት
- ሞሪራ ቺዝ (Mozarella Cheese)
 - ፕሮቮሎን ቺዝ (Provolone Cheese)
 - ጋወዳ ቺዝ (Gouda Cheese)
 - ክሬም ቺዝ (Cream Cheese)
 - ፊታ ቺዝ (Feta Cheese)
 - ቼዳር ቺዝ (Cheddar Cheese)
 - ኪዞ ብላንኮ ቺዝ (Queso Blanco)
 - ላሎሚ ቺዝ (Hallomi Cheese)
 - ሪኮታ ቺዝ (Ricota Cheese)
 - ካምቦርት ቺዝ (Camembert Cheese)
 - ...ወዘተ

ጋራ ጥራት ወተት ከጥሬ ወተት አንጻር

ጥሬ ወተትና እርጎ መጠጣት የሚመጡ ጉዳት

- ✓ ጥሬ ወተትና እርጎ በወስጥቸው የጎጂና በሽታ አምጪ ተሀዋሲያን መጠን ከፍተኛ ስለሚሆን በሽታ የመስለት እድሉ ሰፊ ነው።

ጋራ ጥራት ወተት

- ✓ ጋራ ጥራት ወተትን ለአጭጭ ጊዜ ብቻ በከፍተኛ መቅት መጠን ወተት ወስጥ ያሉ በሽታ አምጪ ተሀዋሲያንን /ጀርባዎችን በመገደል የወተቱን አገልግሎት ጊዜውን ለመጨመር የሚያስችል ዘዴ ነው።

ጋራ ጥራት ወተት

- ✓ ጥራትና ደህንነቱ ተጠባቂ ለምግብነት የሚቀርብ የወተት ምርት ነው።
 - ✓ በወተት ማዘንባበሪያ ፋብሪካዎች ተመራጭ ወደ ገበያ የሚቀርብ ምርት ማለት ነው።
- ✚ በመሆኑም አንድ ሰው በአጭሻ በቀን 2 ብርጫ ጋራ ጥራት ወተት መጠጣት ይኖርበታል።

ጋራ ጥራት ወተትና የወተት ወጠቶች ለሰውነት ያላቸው ጠቀሜታ

- ✓ ወተት ሰውነትን ይገነባል፤ ያለው ክራል ለሕፃናት አእምሮ ዕድገትና ለአጥንት ጥንካሬ የጎላ ጠቀሜታ አለው።
- ✓ ወተትን ከልጅነት ጀምሮ በሕይወት ዘመናችን አዘወትረን መወሰድ በኋለኛው የዕድሜ ዘመን ቆይቶ ከሚከሰት (የአጥንት መሳሳት እና የመቀንጨ) ችግር ይታደጋል።
- ✓ ወተት ለሰውነት ስሜት ለመስጠት ጠቀሜታዎች አንዱ ለሰላሳና የተፍታታ ቆዳ እንዲኖረን በሚደረግ ቆዳችን በቀላሉ መጠጠፍ የሚችል ይሆናል። ለዓይን ማራከም ይሆናል።
- ✓ ወተት ፀረ-መርዛማ ነገሮችን በወሰን በመቆየት በአካባቢ በሚገኙ መርዛማ ነገሮች አጭሻነት በሰውነት ላይ ለደርስ የሚቻለውን ጉዳት ለመከላከል ያስችላል።
- ✓ ሰውነትን የሻይታማ «ዳ» እጥረት በሚጠመው ጊዜም በየዕለቱ በምንወስደው ወተት ወስጥ ሻይታማ «ዳ»ን በአሜሪካ ት እንዲያገኝ ይረዳዋል።
- ✓ በእንቅስቃሴ ወቅት በትነት የወጣውን ፈሳሽ በመተካት ረገድም ወተት ጠቀሜታ ስላለው የአካል ብቃት እንቅስቃሴ ከተደረገ በኋላ በወሰድ መልካም ነው።
- ✓ ቀኑን ሙሉ ለላይ የዋለ ሰው ወደ ሙሉ ላይ የፈለ ወተት በጠጣ በሥራ ምክንያት ተዳክሞ የነበረውን ሰውነት ዘና ለሚደረግም ይረዳል።

- ✓ ወተት ከፍተኛ የደም ግፊት እንዳይከሰትና ለስትሮክ ሕመም የመጋለጥ ዕድልንም ይቀንሳል።
- ✓ በሰውነት ውስጥ ጉብት የሚመረተውን የኮሌስትሮል መጠን በመቅነስ ረገደም የጎላ ፋይዳ አለው።

‘ በገበያ ላይ በተለያዩ መልክ የተቀነባበሩ የወተት ዓይነቶች የሚገኙ መሆኑ ቢታወቅም ከላይ የተዘረዘሩትን የወተት ጠቀሜታዎችን ለማግኘት የትኛው ይሻላል? የሚለውን መጠለስና የመረጃ ጥያቄ ለሰጠው ጉዳይ በሆንም በሳይንሱ ግን ፓክቶራይዜድ ወተትና የወተት ወጠቶች እንዲጠቀሙ ይመከራል።’

በወተትና የወተት ተዋፅዖ ፓኪጂንግ ፕ/ኢ/ል/ዘርፍ

2009 ዓ.ም
ቢሾፍቱ

www.emdidi.org ☎+251 114 33 10 48

የኢትዮጵያ ሥነ ምግባርና ወተት ኢንዱስትሪ ልማት ኢንስቲትዩት

ወተትና የወተት ምርት ወጠቶች ለሰውነት ያላቸው ጠቀሜታ

በወተትና የወተት ተዋፅዖ ፓኪጂንግ ፕ/ኢ/ል/ዘርፍ

ቢሾፍቱ

